

Människohandel

Regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel

Jana Rodvik

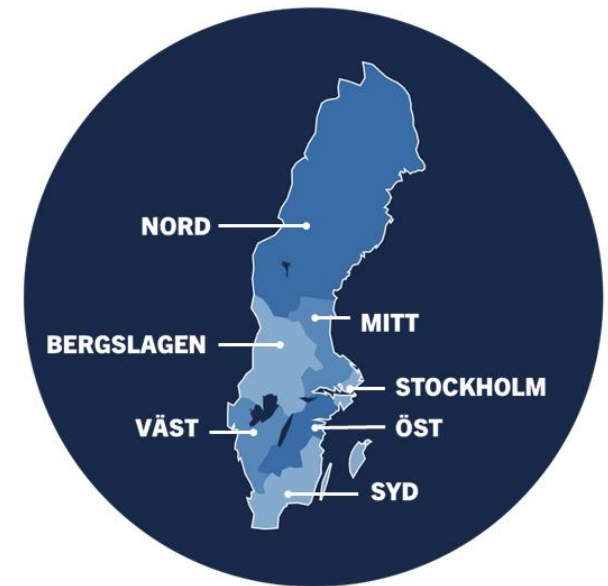
Jessica Lillhannus

Film 1

[En kropp till salu – 2. Fången | SVT Play](#)

Uppdrag regionkoordinator mot prostitution och människohandel

- Finns i varje polisregion i Sverige
- Konsulterar, utbildar och samordnar stöd till utsatta, andra myndigheter och civilsamhället
- Ingår i det Nationella nätverket NMT (nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel)
- Ingår i AKC (arbetslivskriminalitetcenter) utifrån expertroll

Människohandel för alla ändamål ingår i den nationella strategin att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor

- **Jämställdhetsmyndigheten** har det nationella uppdraget att samordna arbetet mot prostitution och alla former av människohandel
- **Socialstyrelsen** bistår med kunskapsstöd och riktlinjer
- **Länsstyrelsen** samordnar utbildningar, workshops och nätverk

En viktig samhällsfråga

- Människohandel i alla former är ett brott mot mänskliga rättigheter och en jämställdhetsfråga
- Prostitution och människohandel för sexuella ändamål är en del av mäns våld mot kvinnor. Ett allvarligt och omfattande samhällsproblem som orsakar stort fysiskt och psykiskt lidande

Människohandel - ett brott mot de mänskliga rättigheterna

- Människohandel är den kriminella verksamhet som omsätter mest pengar i världen, tillsammans med drog- och vapenindustrin.
- Det är grov organiserad brottslighet som utnyttjar miljontals människor världen över - en tredjedel av dem är barn.
- En människa kan man sälja flera gånger på olika sätt

Diskutera i grupp

- Vad tänker du är människohandel och eller människoexploatering?
- Har du träffat på människohandel och eller människoexploatering i ditt yrke?
- Vet du till vilken enhet i din kommun du kan vända dig till om du träffar på en klient som är misstänkt utsatt för människohandel/människoexploatering eller i sexuell exploatering?

Människohandel - exploatering i olika former

”Den som genom *olaga tvång, vilseledande, utnyttjande* av någons utsatta belägenhet som allvarligt begränsar personens alternativ, eller *annat sådant otillbörligt medel* om det allvarligt begränsar personens alternativ, *rekryterar, transporterar, överför, inhyser eller tar emot* en person i syfte att han eller hon ska exploateras”

Efterfrågan är motorn

Arbetskraft

- Byggen
- Industripersonal
- Städ
- Transport
- Restaurang
- Boenden
- med mera

Sexuell exploatering/prostitution

Indikatorer på människohandel- vad ser du?

- Dåliga arbetsförhållanden
- Långa öppettider/samma personal
- Avsaknad eller otillräcklig skyddsutrustning
- Orimligt låga priser
- Boende på arbetsplatsen
- Tecken på kriminalitet
- Begränsad möjlighet till kommunikation
- Övervakningskameror som övervakar personal
- Verkar rädda/blir illa behandlade

Bekämpande av människohandel – ett internationellt åtagande

- **Staterna har åtagit sig att:**
- Skydda offer och vittnen
- Lagföra kriminella
- Samarbeta internationellt
- Förebygga

MANUAL VID MISSTANKE OM MÄNNISKOHANDEL

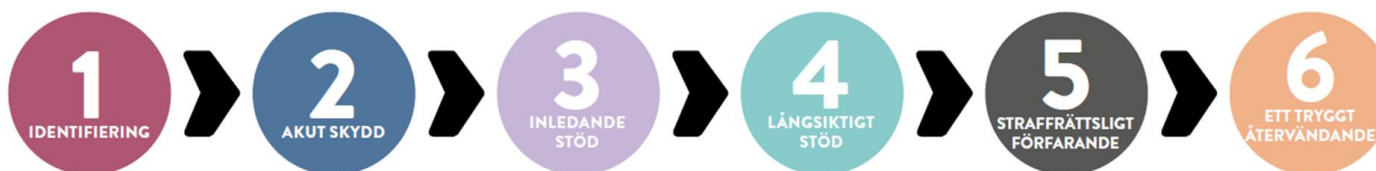
En stöd- och skyddsprocess för offer
för människohandel i Sverige

Andra omarbetade upplagan

Manual - misstanke om människohandel

- Sveriges beskrivning av stöd- och skyddsprocessen
- Utgår från de rättigheter som offer för människohandel i Sverige har och tydliggör olika aktörers ansvar i arbetet

Steg 1: Identifiering handlar om att uppmärksamma och identifiera förmodade offer för människohandel, samt vilka aktörer som kopplas in i samband med identifiering.

Steg 2: Akut skydd handlar om akut skydd och stöd de första timmarna eller dygnet efter att en person har identifierats som förmodat offer för människohandel.

Steg 3: Inledande stöd handlar om stödjande insatser under de första veckorna efter att identifiering skett och akut skydd och stöd är tillgodosett. För offer utan uppehållstillstånd i Sverige finns möjlighet till betänketid i 30 dagar för att kunna återhämta sig och fatta beslut om deltagande i eventuell rättsprocess.

Steg 4: Långsiktigt stöd handlar om den period efter eventuell betänketid när offret för människohandel antingen beslutat sig för att medverka i eventuell förundersökning eller inte. Ansökan om tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst sex månader beskrivs i detta steg, liksom vilka lagar som styr rätten till insatser för personer som saknar uppehållstillstånd eller uppehålls rätt i landet.

Steg 5: Straffrättsligt förfarande handlar om förundersökningen och rättsprocessen, utifrån vilka rättigheter och skyldigheter offer för människohandel har.

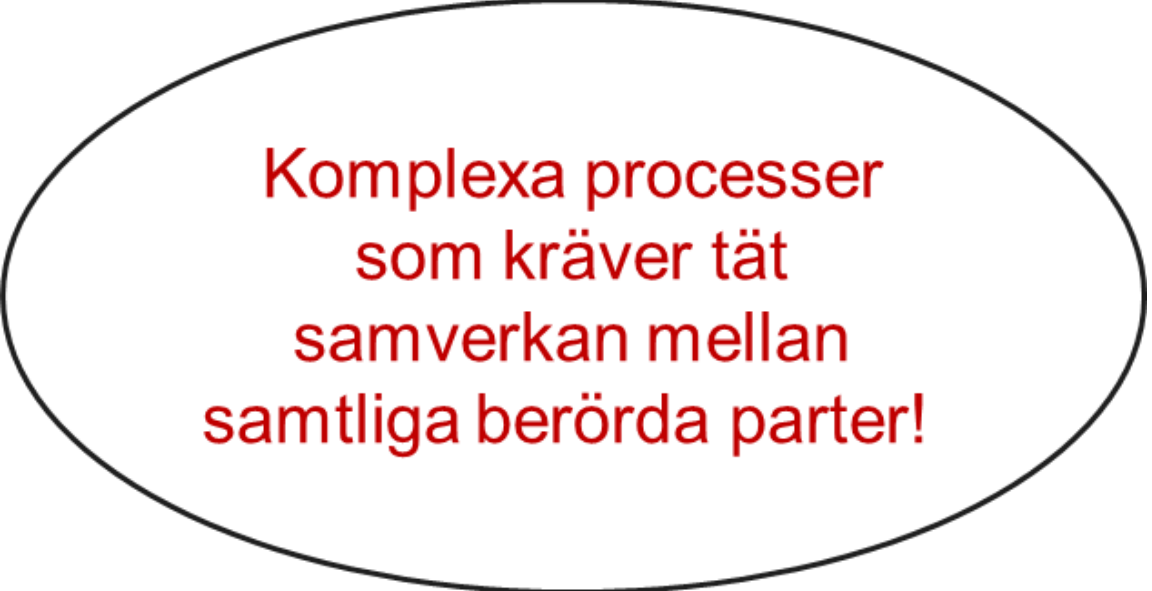
Steg 6: Ett tryggt återvändande handlar om vilket stöd som kan ges för återvändande till och återintegrering i hemlandet, eller i ett land där offret för människohandel har rätt att bosätta sig.

I slutet av varje steg finns en sammanfattande lista över olika aktörers ansvar i det aktuella steget.

Stöd- och skyddsprocess för offer för människohandel i Sverige

Aktörer i stöd- och skyddsprocessen

- Jämställdhetsmyndigheten
- **Socialtjänsten - kommunen**
- Polismyndigheten
- Migrationsverket
- Åklagarmyndigheten
- Arbetsmiljöverket
- Hälso- och sjukvård – landsting/region
- Utrikesdepartementet
- Aktörer inom civilsamhället

Komplexa processer
som kräver tät
samverkan mellan
samtliga berörda parter!

Workshop Manualen

- För din arbetsgrupp eller tvärprofessionellt nätverk
- Kan utformas efter era önskemål

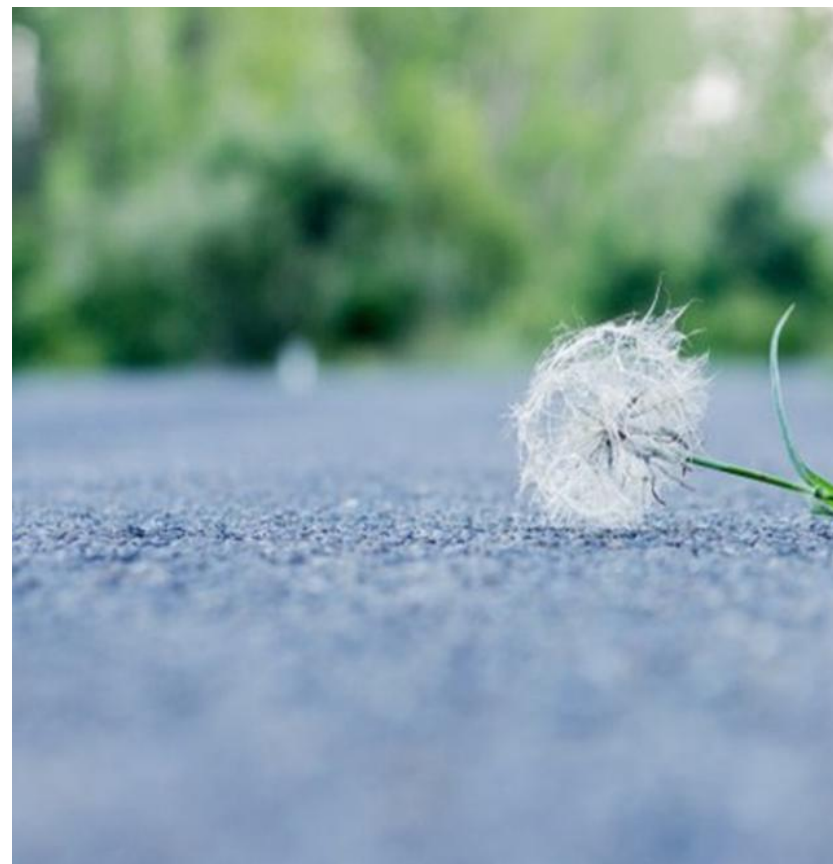

Film 2

[Stoppa arbetslivskriminalitet: En byggjobbares berättelse](#)

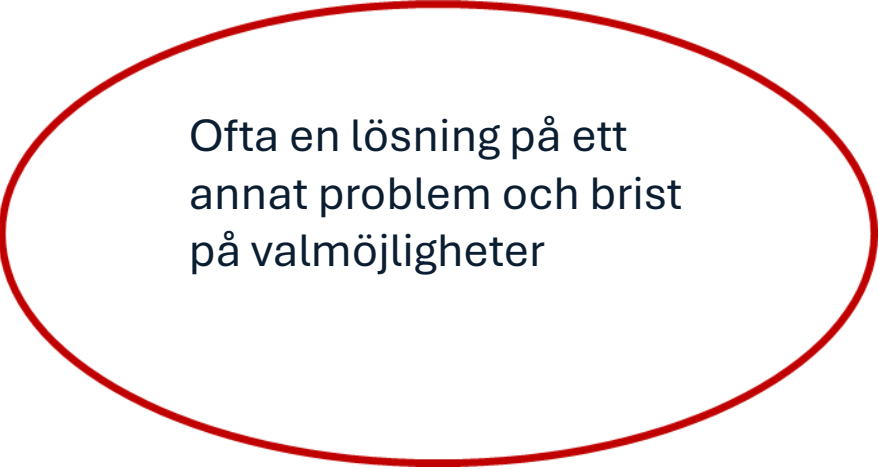
Att tänka på i mötet

- Trygg situation
- Tillit
- Kommunikationsmöjligheter
- Inte lova mer än vi kan hålla
- Finns hinder att ta till sig information?
- Inbördes hierarkier
- Hur uppfattas vi?
- Möjligheter till fortsatt kontakt
- Behov av akuta insatser?

Sårbarhetsfaktorer

- Sexuella övergrepp i barndom eller tidiga tonår
- Fysiskt och psykiskt våld av närstående
- Försummelse
- Mobbing
- Fattigdom och korruption
- Diskriminering
- Hederskontext
- Psykisk ohälsa
- Kognitiva/fysiska funktionsvariationer
- Missbruk
- På flykt/migranterfarenhet

Ofta en lösning på ett annat problem och brist på valmöjligheter

Motstånd

- Försörjning
- Utsatt för hot, våld och påtryckningar
- Misstro mot myndigheter
- Vet inte sina rättigheter, vilseledd
- Rädsla för bestraffning
- Hederskontext
- Traumatiserad
- Skam

Vad kan du göra?

- Om möjligt ta reda på mer
- Ring och rådfråga Regionkoordinator eller polis
- Tipsa polis eller AKC
- Anmäl till polisen vid brottsmisstanke
- Orosanmälan till Socialtjänsten (jouren) vid oro för personers utsatthet
- Finns det barn = ALLTID orosanmälan till Socialtjänsten (jouren)

Betänketid - en viktig del av stödprocessen

- Tidsbegränsat uppehållstillstånd om 30 dagar
- Syftar till att ett potentiellt brottsoffer ska få möjlighet att återhämta sig i en trygg miljö, få information om sina rättigheter samt ta ställning till om hen vill medverka i en rättsprocess
- Möjliggör stöd och insatser från socialtjänsten
- Ger personen rätt till hälso- och sjukvård i samma omfattning som en som den som är bosatt i Sverige
- Möjliggör också planeringen framåt, tex ett tryggt återvändande

Beviljat stöd kan återsökas hos Migrationsverket

Ansökan om betänketid

- Det ska finnas anledning att anta att personen i fråga utsatts för människohandel eller exploatering. Personen själv behöver inte definiera sig som brottsoffer
- Ansöks av en förundersökningsledare eller socialnämnd. Migrationsverket tar emot ansökan och fattar beslut
- En förundersökning om brott behöver inte ha inletts
- Beslut på ansökan om betänketid meddelas till den som har ansökt. Den personen ska i sin tur informera den enskilde om beslutet och vad det innebär.

Ambassadörsnätverk

- Finns i både GR och Halland
- Sällanärenden
- Rutiner och handlingsplaner

Tryggt återvändande

- International Organisation for Migration (IOM)
- Stödpaket till personer som utsatts i prostitution och offer för människohandel. Hjälpens syfte är att motverka att personer exploateras på nytt.
- RK beslutar i samråd med IOM om en person har rätt att ansöka om programmet.
- Programmets utbud baseras på individuella behov och tillgång i hemlandet.

Kommande utbildningar och bra att ha länkar

- Tjejer i gängkriminella miljöer – en slutkonferens. 11 november Göteborgs universitet eller digitalt. https://www.trippus.net/Tjejer_i_gangkriminalitet
- Rätt att veta! - Seminarium om digitalt sexuellt våld. 24 oktober. https://www.trippus.se/web/registration/registration.aspx?view=registration&idcategory=AB0ILBCZVeegcJIgf0Bc1FwP0jAVILF9iiuFSatc-ku_Y-qlOiqZSDfugPHFQCy_dfzh1k5UJW8t&ln=swe
- [Nationella samordningen mot prostitution och människohandel | NSPM](#)
- [Mäns våld mot kvinnor | Länsstyrelsen Västra Götaland](#)

Kontakt

Jana Rodvik

0722-090189

E-post:

regionkoordinator.manniskohandel@laholm.se

Jessica Lillhannus

Åsa Ekman

031-3665000 (1 nov)

E-post:

manniskohandel@socialcentrum.goteborg.se